

ЗАКОН

О ИЗДАВАЧКОЈ ДЈЕЛАТНОСТИ

І – ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом утврђују се услови издавања публикација у области културе, просвјете, науке и умјетности ради изношења, примања и размјене идеја и знања, слободног развоја личности и остварења слободног демократског друштва, као и ради подстицања и развоја ауторског стваралаштва, издаваштва, штампарства, књижарства, библиотекарства и веће доступности публикација читаоцима.

Члан 2.

Издавањем публикација сматра се објављивање (издавање) ради њиховог ширења (дистрибуције) већем броју корисника.

Публикацијом према овом закону сматрају се:

- 1) књиге, брошуре, студије, списи (скрипта) уџбеници, приручници, школска лектира и сл;
- 2) часописи, новине, ревије, магацини, билтени, сепарати, годишњаци, нотни записи, географске и друге карте, графичке репродукције, умјетничка дјела и сл;
- 3) каталози, календари, као и њихови додаци у штампаном, аудиовизуелном или електронском облику, аудио и видео касете, магнетофонске траке, микрофилмови, електронске публикације, интернет издања, магнетни и немагнетни медији намијењени читању помоћу компјутера, као и њихови додаци у штампаном, аудиовизуелном или електронском облику и наставна средства;
- 4) обрасци и формулари, документи и пословне књиге за државну и јавну употребу у администрацији, финансијама, судству, здравству, школству, култури, унутрашњим пословима и осталих државним, јавним, невладиним, хуманитарним установама и организацијама које служе као јавне исправе или су у јавној, административној и државној употреби, а штампане су у штампаријама, сито штампи или умножене на електронским, магнетним и немагнетним медијима намијењеним читању.

Штампарством према овом закону сматра се дјелатност предузећа, установа, радњи и појединца (у дањем тексту: штампара) у оквиру које као финални производ настају публикације из претходног става.

Промет је размјена и продаја публикација путем маркетинга, малопродаје, veleprodaje и на други начин. Промет публикација је слободан и у складу са узусима који важе за ову област.

II – ПРАВА И ОБАВЕЗЕ У ИЗДАВЧКОЈ
ДЈЕЛАТНОСТИ

Члан 3.

Издавањем публикација из члана 2. овог закона могу се бавити правна и физичка лица која испуне услове прописане овим законом и упишу се за обављање издавачке дјелатности у регистар, чији облик и садржај прописује надлежно министарство, као и у регистар суда.

Члан 4.

Школске уџбенике, приручнике, школску лектиру, наставна средства и школске обрасце, прописује Министарство просвјете и културе, а остале службене књиге и обрасце прописују и одобравају надлежна министарства у Влади Републике Српске.

Члан 5.

Правна лица се могу бавити штампањем публикација ако су регистрована за обављање штампарске дјелатности.

Члан 6.

Дистрибуцију публикација из члана 2. овог закона могу обављати правна лица која су регистрована за обављање ове дјелатности.

Члан 7.

Аутор може сам издавати и штампати сопствено дјело (ауторско издање), под условима које прописује овај закон.

Члан 8.

Издавач је дужан да се ригиструје, а регистрација се врши у надлежном суду, уз доказе о испуњености кадровских, просторних и материјалних услова за обављање издавачке дјелатности.

Кадровски услови у смислу става 1. овог члана су: да има одговорно лице за издавача, главног и одговорног уредника, одговорног уредника, редактора, лектора, коректора, ликовно-техничког уредника, два рецензента, а за дјела која се приређују – приређивача и дјела која се превode – преводиоца.

Одговорно лице из става 2. овог члана за издавача је овлашћено и регистровано лице према нормативним актима (директор) и мора бити у радном односу са издавачем.

Главни и одговорни уредник, редактор, лектор, коректор, ликовно-технички уредник, приређивач и преводилац могу бити по позиву.

Главни уредник је афирмасани радник у издаваштву са најмање високом стручном спремом, одговоран за цјелокупну издавачку дјелатност.

Одговорни уредник је познати стваралац или радник у издавачкој дјелатности са најмање високом стручном спремом, одговоран за конкретно издање.

Редактор, лектор, коректор, ликовно-технички уредник, приређивач и преводилац су лица са одговарајућом стручном спремом која имају праксу у струци најмање три године.

Рецензент је лице које има најмање високу стручну спрему, а признат је и афирмисан књижевни критичар, научни радник, умјетник и објавио је стручне и научне радове и књиге из области за коју даје рецензију.

Просторни услови: издавач мора имати одговарајући простор за рад, одобрен рјешењем надлежног општинског органа.

Материјални услови: за обављање регистроване издавачке дјелатности издавач мора имати одговарајући намјештај и опрему.

Члан 9.

Да би се публикација из члана 2. овог закона могла издати и штампати, неопходно је да у процесу рада учествују и да се на публикацији назначе:

Наслов (назив) публикације, име и презиме аутора (у даљем тексту: име) име одговорног лица за издавача, име главног и одговорног уредника или одговорног уредника, име лектора и коректора, име два рецензента, име ликовног уредника и по потреби име редактора, приређивача, преводиоца, илустратора, аутора фотографије, цртежа, умјетничке слике, назив и мјесто издавача, име носиоца компјутерске припреме, назив и сједиште штампара, одговорно лице за штампарију, годину издања, тираж, СІР – каталожки запис, ISBN – међународни стандардни број за књиге, ISSN – међународни стандардни број за периодичне публикације и ISMN – међународни стандардни број за музикалије.

Из члана 2. став 2. овог закона:

Назив и мјесто издавача, година издања и тираж.

Из члана 2. став 4. овог закона:

Назив и мјесто издавача, година издања, тираж и регистрација обрасца.

Члан 10.

Издавачи су обавезни да у цијелости спроведу одредбе претходног члана, а у случају да то не ураде, надлежно министарство или суд може издање ставити ван употребе и издавача брисати из регистра те према издавачу и одговорном лицу примјенити казнене одредбе.

Члан 11.

Ради остварења циљева из члана 1. овог закона министарства надлежна за послове културе, образовања и науке старају се о:

- 1) обезбјеђењу олакшица и погодности за финансирање издавања уџбеника, приручника и лектуре за све врсте образовања, као и научне и стручне литературе;
- 2) обезбјеђењу финансијског учешћа у издавању публикација од изузетног значаја за националну културу (капитална издања);
- 3) организовању и спровођењу откупа публикација за јавне, школске и библиотеке научних установа и
- 4) расподјели средстава за стимулисање и други начин издавања капиталних

издања и публикација од посебног значаја за културу, образовање и науку.

Члан 12.

Министарство образовања и културе и Министарство науке и технологије само путем јавног конкурса могу одобрити средства за суфинансирање и откуп публикација издавача. Критеријуме за јавни конкурс доносе ресорна министарства, уз препоруке Републичког савјета за културу и Републичког савјета за науку.

Члан 13.

Издавач не плаћа порез на промет за публикацију која садржи: каталошки запис – СІР, међународни стандардни број за књиге - ISBN, међународни стандардни број за периодичне публикације - ISSN, међународни стандардни број за музикалије – ISMN, уз мишљење надлежног министарства.

Члан 14.

Издавач је дужан да поступи по Закону о ауторском и интелектуалном праву приликом прављења уговора са аутором.

III – ШТАМПАЊЕ ПУБЛИКАЦИЈА

Члан 15.

Штампар према овом закону пружа услуге штампања издавачу са којим закључује уговор о штампању публикација у складу са регистрацијом за обављање штампарске дјелатности.

Члан 16.

Обавезан примјерак публикације према овом закону је одређен број примјерака сваке публикације из члана 2. овог закона који се обавезно доставља Народној и универзитетској библиотеци Републике Српске у Бањој Луци ради комплетирања националне продукције библиотечке грађе, израде националне библиографије и трајног чувања као културног добра од интереса за Републику Српску.

Члан 17.

Обавеза достављања, из претходног члана, важи и за дјело издато на свим језицима и писмима појединачно, као и за свако поновљено, измијењено и допуњено издање.

Члан 18.

Штампар је дужан да Народној и универзитетској библиотеци Републике Српске, најкасније у року од 30 дана по завршетку штампања, достави сљедећи број обавезних примјерака:

- 1) десет примјерака књиге, као и књиге са аудио и видео касетом, географском

картом и сличним прилозима (комбионоване публикације) брошуре, сепарате, часописе, новине, компакт дискове, аудио и видео касете;

2) три примјерка умјетничке репродукције, музикалија, географских карата, атласа, глобуса, свих врста планова насељених мјеста, плаката, каталога, програма, разгледница и штампаних фотографија, дијапозитива и друго, као и додатке уз њих умножене графичким путем и снимљене компјутерске дискете и других дјела која се умножавају штампањем или на сличан начин:

3) два примјерка графичке мапе библиофилског издања.

Ако је публикација одштампана изван територије Републике Српске, издавач је дужан доставити обавезне примјерке из овог члана.

Члан 19.

Ради формирања завичајног фонда, издавач је дужан да достави један примјерак публикације – штампане ствари народној библиотеци општине – града на чијем подручју издавач има сједиште.

Члан 20.

Штампане ствари и званичне публикације које имају карактер државне и службене тајне изузимају се од обавезног достављања, два примјерка такве штампане ствари – публикације чува надлежни орган.

Члан 21.

Народна и универзитетска библиотека Републике Српске и штампари међусобно се информишу о достављању обавезних примјерака и броју штампаних публикација.

Члан 22.

Народна и универзитетска библиотека Републике Српске дужна је да по пријему обавезних примјерака публикације изда штампару потврду о пријему обавезних примјерака.

Члан 23.

Народна и универзитетска библиотека Републике Српске уређује посебним актом начин чувања и коришћења обавезних примјерака.

Члан 24.

Професионална удружења издавача, књижара, библиотекара и штампара могу у оквиру своје дјелатности подстицати и помагати реализацију и спровођење овога закона у складу са правилима своје струке.

II – ПРОМЕТ ПУБЛИКАЦИЈА

Члан 25.

Промет публикација се обавља путем малопродајне и велепродајне мреже, библиотека, ђачких задруга и на други уобичајени начин.

Члан 26.

Забрањено је у цијелости и дјелимично прештамповати или неовлашћено умножавати публикације без сагласности издавача чија издавачка права нису престала, организовати трговину као и стављати у промет такве публикације.

V – ПОПУЛАРИСАЊЕ И ПЛАСМАН ПУБЛИКАЦИЈА

Члан 27.

Надлежна министарства за науку, образовање и културу старају се о стварању и побољшавању услова за пласман домаћих публикација у земљи и иностранству, за њихово представљање на домаћим и међунаодним сајмовима и изложбама као и за њихово превођење на стране језике.

Члан 28.

Народна и универзитетска библиотека Републике Српске стара се о популарисању и пласману домаћих публикација библиотечким информационом и документационом центрима у иностранству као и о дистрибуцији других информација и база података о домаћим публикацијама.

Члан 29.

Министарства надлежна за науку, образовање и културу додјељују средства издавачима и удружењима издавача за представљање домаћих публикација на сајмовима и изложбама у земљи и иностранству.

Министарства из става 1. овог члана могу изабрати удружење издавача, односно издавача коме повјерава послове организације заједничког наступа на сајму, односно изложбама књига у земљи и иностранству.

VI – ИЗДАВАЊЕ УЏБЕНИКА ЗА ОСНОВНЕ И СРЕДЊЕ ШКОЛЕ

Члан 30.

Уџбеник за основне и средње школе (у даљем тексту: школски уџбеник) издаје се послуже спроведених припрема и прибављеног одобрења за употребу.

Школски уџбеник и друга наставна средства издаје Јавно предузеће "Завод за уџбенике и наставна средства" (у даљем тексту: Завод).

Школски уџбеник и друга наставна средства која служе за потребе наставе из вјеронауке у основној школи и наставе у средњој вјерској школи и за вјерску поуку може издавати и надлежни орган цркве, односно вјерске заједнице.

Члан 31.

Поступак из члана 4. овог закона обухвата:

1. доношење плана школског уџбеника,
2. утврђивање концепције школског уџбеника,
3. прибављање и израду рукописа школског уџбеника,
4. давање стручне рецензије на рукопис школског уџбеника,
5. предлагање рукописа школског уџбеника за одобрење за употребу,
6. одобрење школског уџбеника за употребу,
7. штампање школског уџбеника.

Члан 32.

План школског уџбеника садржи потребе за новим, односно адаптацијом постојећих школских уџбеника, а доноси се истовремено са новим или измјенама и допунама важећих наставних планова и програма за основне и средње школе.

План школског уџбеника садржи и рокове за предају рукописа за одобравање и рокове почетка употребе школског уџбеника у настави у основним и средњим школама.

План школског уџбеника доноси минисар на приједлог Републичког педагошког завода.

Члан 33.

Концепцијом школског уџбеника утврђују се научно-стручни, педагошки, психолошки, дидактичко-методички, језички и ликовно-графички захтјеви уџбеника.

Концепција школског уџбеника утврђује се за одређени наставни предмет у цјелини за један или више разреда, односно за заједничке садржаје једног или више предмета у оквиру једног или више наставних програма за основне или средње школе.

Концепцију школског уџбеника утврђује завод на приједлог Републичког педагошког завода.

Члан 34.

На основу плана уџбеника, Завод прибавља рукопис уџбеника конкурсом који објављује у јавним гласилима, непосредним избором аутора или непосредном понудом аутора.

Рукопис школског уџбеника мора бити у складу са одговарајућим наставним планом и програмом и концепцијом школског уџбеника.

На конкурс за прибављање рукописа школског уџбеника могу учествовати сва лица, осим запослених у Заводу.

Рукопис уџбеника доставља се анонимно, под шифром.

Члан 35.

Рукопис школског уџбеника прибавља се непосредним избором аутора или понудом аутора;

1. ако на тендеру и поновљеном тендеру није изабран рукопис,
2. ако наставни план и програм почиње да се примјењује у року краћем од 12 мјесеци од дана доношења.

Члан 36.

За сваки рукопис уџбеника Завод је дужан да обезбиједи најмање два стручна рецензента, од којих је један одговарајући наставник високошколске установе а други истакнути наставник одговарајућег предмета основне, односно средње школе.

Аутор рукописа уџбеника не може бити стручни рецензент тог рукописа.

Члан 37.

Прихваћени рукопис школског уџбеника Завод подноси министру просвјете и културе (у даљем тексту: министар) на одобрење за употребу. Уз рукопис школског уџбеника Завод је дужан да поднесе и стручно мишљење рецензента. Министар може затражити од Завода да достави податке о току прибављања рукописа школског уџбеника.

Министар може, када оцијени да је то потребно, именовати стручну комисију која ће дати мишљење о рукопису уџбеника предложеног за одобрење.

Министар даје одобрење за употребу школског уџбеника, на основу мишљења стручне комисије из става 1. овог члана, уколико је комисија именована.

Члан 38.

Одобрење школског уџбеника садржи:

1. назив под којим ће се одобрени рукопис уџбеника издати као уџбеник,
2. име аутора,
3. врсту школе у којој ће се школски уџбеник употребљавати и ознаку разреда, односно године образовања,
4. имена стручних рецензента,
5. имена чланова стручне комисије за давање мишљења о рукопису школског уџбеника уколико је комисија именована,
6. рок до када је Завод дужан да изда школски уџбеник.

Члан 39.

Министар може одобрити за употребу инострани, односно преведени уџбеник, у случају да таквог уџбеника нема у Босни и Херцеговини, ако у основи одговара наставном плану и програму који се примјењује у Републици Српској, уз претходно мишљење Републичког педагошког завода.

Члан 40.

Уколико се одобри за употребу школски уџбеник према члану 39. овог закона, одобрење за употребу садржи:

1. назив школског уџбеника,
2. име аутора школског уџбеника,
3. име преводиоца,
4. врсту школе у којој ће се школски уџбеник употребљавати и ознаку разреда, односно године образовања,
5. назив издавача и годину издања школског уџбеника и врсту школе, односно разреда у којем се употребљава школски уџбеник.

Члан 41.

Завод је дужан да уџбенике предвиђене планом школског уџбеника и одобрене од министра изда, односно обезбиједи у утврђеном року и потребном тиражу.

Члан 42.

Завод може штампати школски уџбеник у коме је извршена адаптација до једне четвртине садржаја претходно одобреног школског уџбеника за употребу, по прибављеном мишљењу Републичког педагошког завода.

Члан 43.

На сваком примјерку издатог школског уџбеника и другог наставног средства, поред података утврђених у члану 40. овог закона, обавезно је назначити и назив и намјену школског уџбеника и другог наставног средства и број и датум одобрења министра за њихову употребу.

Члан 44.

Школске уџбенике и друга наставна средства одобрена за употребу прате и оцјењују Завод, Републички педагошки завод и Министарство просвјете и културе.

Када утврди да школски уџбеник и друго наставно средство нису подобни за употребу, министар доноси акт о њиховом повлачењу из употребе, о чему обавјештава Завод.

VII – ЗАШТИТА ПРАВА

Члан 45.

Издавач чије је издавачко право угрожено или повријеђено може захтијевати:

1) забрану извршења радње која пријети да повриједи његово право, забрану даљег вршења, односно понављања радње којом се повређује његово право, забрану неовлашћеног издавања, а посебно стављања у промет или даљу продају публикације прештампане или умножене, неовлашћено издате без његове сагласности (тужба за пропуштање);

2) извршење радње којом се отклања повреда његовог права, а посебно повлачење из промета и уништење публикације, неовлашћено издате, прештампане или умножене без његове сагласности (тужба за уклањање);

3) надокнаду штете проузроковане повредом његовог права, неовлашћеним издавањем, а посебно прештампавањем, умножавањем или стављањем у промет публикације без његове сагласности (тужба за надокнаду штете);

4) дио добити остварен неовлашћеним прештампавањем, умножавањем, наовлашћеним издавањем или стављањем у промет публикације, сразмјерно томе колико је повреда његовог права допринијела остварењу добити (тужба за учешће у добити) и

5) објављивање, о трошку туженог, пресуде донијете поводом неке од тужби из (т.1 до 5).

Члан 46.

Издавач може захтијевати да суд привременом мјером забрани до правоснажног окончања поступка – издавање, штампање, прештампавање, умножавање или стављање у промет публикације којом се повређује његово издавачко право, као и да запријети да се за непоштовање забране плати примјерена свота новца предлагачу привремене мјере.

VIII – КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 47.

Новчаном казном од 5.000,00 КМ до 20.000,00 КМ казниће се за прекршај правно лице ако:

1. изда публикацију, а није уписано у Регистар надлежног министарства и суда за обављање одређене издавачке дјелатности;
2. одштампа публикацију, а није регистровано за обављање штампарске дјелатности;
3. врши промет публикација, а није регистровано за обављање те дјелатности.

Новчаном казном од 500,00 КМ до 20.000,00 КМ казниће се одговорно лице у правном лицу за прекршај из става 1. т. 1, 2. и 3.

Члан 48.

Новчаном казном од 5.000,00 КМ до 15.000,00 КМ казниће се за прекршај правно лице ако:

1. стави у промет публикације које не садржа податке из члана 8. овог закона;
2. у цијелости или дјелимично неовлашћено изда или одштампа, прештампа или неовлашћено умножи публикацију без сагласности издавача чија издавачка права нису престала;
3. не испоштује обавезу достављања обавезних примјерака;
4. не сачува публикацију која садржи податке одређене као тајне,

Новчаном казном од 500,00 КМ до 1.500,00 КМ казниће се одговорно лице у правном лицу за прекршај из става 1. т. 1, 2, 3. и 4.

Члан 49.

Новчаном казном од 3.000,00 КМ до 15.000,00 КМ казниће се за прекршај правно лице ако:

- не изда на зајтејв издавача ISBN број или ISSN број, односно CIP – каталошки запис, ако одштампани ISBN број, односно ISMN број у публикацији не буде истовјетан додијељеном броју ISBN, ISSN или ISMN.

Новчаном казном од 300,00 КМ до 1.500,00 КМ казниће се одговорно лице у правном лицу за прекршај из става 1. овог члана.

Члан 50.

Новчаном казном од 3.000,00 КМ до 15.000,00 КМ казниће се за прекршај правно лице ако:

- на испуни услове из члана 6. овог закона.

Новчаном казном од 3.000,00 КМ до 15.000,00 КМ, казниће се Народна и

универзитетска библиотека Републике Српске ако не испоштује обавезу достављања обавезних примјерака.

Истом казном казниће се штампар ако не испоштује обавезу достављања обавезних примјерака Народној и универзитетској библиотеци Републике Српске.

Новчаном казном од 300,00 КМ до 1.500,00 КМ казниће се одговорно лице у правном лицу за прекршај из ст. 1. и 2. овог члана.

IX – НАДЗОР

Члан 52.

Надзор и контролу над примјеном одредби овог закона врше ресорна министарства.

Члан 53.

Издавач се може регистровати код надлежног суда уколико испуњава услове које прописује овај закон и под условом да се претходно уписао у Регистар издавача, који води Министарство просвјете и културе.

X – ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 54.

Издавачи су дужни да у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона ускладе своје пословање са његовим одредбама.

Члан 55.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о издавачкој дјелатности ("Службени гласник Републике Српске", број: 14/94).

Члан 56.

Надлежно министарство је дужно да у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона донесе подзаконски акт из члана 3. овог закона.

Члан 57.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 01-386/04
29. априла 2004. године
Бања Лука

Предсједник
Народне скупштине
Др Драган Калинић, с.р.